

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

POV

POVIJEST

POV D-S047

POV.47.HR.R.K1.36

45661

12

Povijest

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **120** minuta bez stanke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Upotrebjavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 36 stranica, od toga 2 prazne.

Ako ste pogriješili u pisanju odgovora, ispravite ovako:

a) zadatak zatvorenoga tipa

Točno

Ispravak pogrešnog unosa

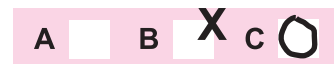
C

Prepisan točan odgovor

SK

Skraćeni potpis

Pogrešno

b) zadatak otvorenoga tipa

~~(Marko Marulić)~~

Petar Preradović

SK

Precrtan pogrešan odgovor u zagradama

Točan odgovor

Skraćeni potpis

POV D-S047

99

Povijest

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

1. U kojemu je nizu točno kronološki poredana periodizacija pretpovijesnoga i prijelaznoga doba?

- A. paleolitik, mezolitik, neolitik, eneolitik
- B. neolitik, mezolitik, paleolitik, eneolitik
- C. eneolitik, paleolitik, mezolitik, neolitik
- D. eneolitik, neolitik, mezolitik, paleolitik

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu Hrvatske označen lokalitet na kojemu je pronađen najstariji predmet izrađen ljudskom rukom?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

<p>3. Tijekom kojega su razdoblja egipatske povijesti nastale piramide u Gizi?</p> <p>A. staroga kraljevstva B. srednjega kraljevstva C. novoga kraljevstva D. kasnoga doba</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>4. Koji je od navedenih istraživača dao najveći doprinos na području egiptologije?</p> <p>A. Arthur Evans B. Heinrich Schliemann C. Howard Carter D. Michael Ventris</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>5. Koje je područje ishodište semitske jezične skupine naroda?</p> <p>A. Arapski poluotok B. Azija C. Europa D. Pirenejski poluotok</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>6. Tko je predvodio grčku vojsku u Bitci kod Plateje 479. godine prije Krista?</p> <p>A. atenski vojskovođa Miltijad B. atenski vojskovođa Temistoklo C. spartanski kralj Leonida D. spartanski kralj Pauzanija</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>POV D-S047</p> <div><p>01</p></div>	

Povijest

7. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Kad smo, dakle, (...) sretno stigli u Milan i razmotrili sve što se tiče dobra i koristi državnje, smatrali smo da između ostaloga, ili bolje prije svega ostaloga, treba odrediti ono što se tiče štovanja i službe božje; naime, da i kršćanima i svima ostalima ostavljamo slobodu da se drže vjere koje hoće, da bi božanstvo i nebesko biće, bilo ono koje mu drago, bilo naklonjeno i milostivo i nama i svim podanicima našim...

Razmišljanje kojega je rimskog cara zabilježeno u povijesnome izvoru?

- A. Augusta
- B. Dioklecijana
- C. Konstantina
- D. Teodozija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

8. Kako se zvao vojskovođa pod čijim su vodstvom 410. godine Vizigoti opljačkali Rim?

- A. Alarik
- B. Atila
- C. Odoakar
- D. Teodorik

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

9. Koji je narod u 4. stoljeću prvi prošao kroz tzv. vrata naroda i time pokrenuo Veliku seobu naroda?

- A. Arapi
- B. Germani
- C. Huni
- D. Ugari

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

10. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

Kojim je brojem na slikovnome prilogu obilježen spomenik grčke ostavštine na tlu Hrvatske?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

11. Koja je država početkom 16. stoljeća bila najmoćnija u Europi?

- A. Francuska
- B. Rusija
- C. Španjolska
- D. Velika Britanija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

12. Tko je bio prvi vladar personalne unije Hrvatske i Ugarske?

- A. Arpad
- B. Koloman
- C. Ladislav
- D. Stjepan I.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

13. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) U ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Za vladanja vrlo pobožnog franačkog kralja Lotara u Italiji (...) Zato ja (...), potpomognut milošću božjom knez Hrvata (...) I predajući ovo na korist svete salonitanske crkve, potvrđujemo da se svake godine iz našeg dvora koji se zove Klis predaju spomenutoj crkvi desetine od svega što rodi zemlja, koje je desetine počeo davati naš predšasnik Mislav. I što god smo od gore rečenih (stvari) što smo ih po božjem nadahnuću i prožeti ljubavlju prema svetima odanim srcem poklonili, dopuštamo da i ubuduće ostane netaknuto i čvrsto crkvi svetih mučenika Dujma, Staša (Anastazija), Kuzme i Damjana (...)

Koji je vladar prema povijesnome izvoru poklonio prihode crkvi?

- A. Branimir
- B. Muncimir
- C. Trpimir
- D. Zdeslav

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

14. Koji se grad razvio od srednjovjekovnih naselja Gradeca i Kaptola?

- A. Samobor
- B. Šibenik
- C. Varaždin
- D. Zagreb

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

15. Kako su se nazivali europski osvajači tzv. novoga svijeta iz 16. stoljeća?

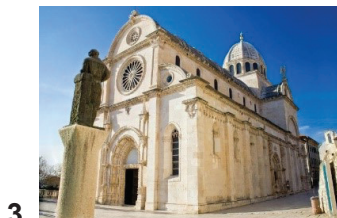
- A. akindžije
- B. šoguni
- C. karbonari
- D. konkistadori

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

16. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

Kojim je brojem označena građevina izgrađena u razdoblju ranoga srednjeg vijeka?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

17. Tko je na saboru u Koprivnici 1526. godine imenovan za *skrbnika i branitelja* hrvatskoga kraljevstva?

- A. Ferdinand Habsburški
- B. Ivan Zapolja
- C. Krsto Frankopan
- D. Matijaš Korvin

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

18. Koji je od navedenih izumitelja djelovao u razdoblju prve industrijske revolucije?

- A. Alfred Nobel
- B. Alexander Graham Bell
- C. Carl Friedrich Benz
- D. George Stephenson

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

<p>19. U kojemu su od navedenih ratova oslobođeni veliki dijelovi Hrvatske od Osmanlija?</p> <p>A. u Tridesetogodišnjemu ratu B. u Sedmogodišnjemu ratu C. u Stogodišnjemu ratu D. u Velikom bečkom ratu</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>	
<p>20. Koju su od navedenih obveza propisivali Slavonski i Hrvatski urbar Marije Terezije?</p> <p>A. obvezu izgradnje prometnica prema moru B. kmetske obveze prema feudalcu C. kmetske obveze prema Vojnoj krajini D. obvezatno pohađanje pučke škole</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>	
<p>21. Pozorno pročitajte povijesni izvor.</p> <p><i>(...) Kod nas nije nedostajalo opreza prema našoj britanskoj braći. Mi smo ih od vremena do vremena upozoravali na pokušaje njihova zakonodavstva da prošire na nas neopravdanu nadležnost; podsjećali smo ih na ovdašnje prilike naše emigracije i naseljenika; apelirali smo na njihovu prirodenu pravdu i velikodušnost; zaklinjali smo ih vezama našega srodstva da ne odobre te otimačine koje će nesumnjivo prekinuti naše veze i slaganje (...)</i></p> <p>Koji je sukob bio posljedica stanja opisanoga u povijesnomu izvoru?</p> <p>A. građanski rat u SAD-u B. Tridesetogodišnji rat C. rat za neovisnost SAD-a D. Sedmogodišnji rat</p>		<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>22. U vrijeme kojega je vladara započela Francuska revolucija?</p> <p>A. Luja XIV. B. Luja XV. C. Luja XVI. D. Luja XVII.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>	
<p>POV D-S047</p> <div style="text-align: right;"> 01 </div>		

Povijest

23. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) dođe prikojučer glas veseli da g. general Molitor pridobi Crnogorce i oslobodi Grada Dubrovnika koga bijahu oni obsidali, i on uđe u Grad, združi vojsku svoju s onom generala Lauristona. (...)

Koja je vojska ušla u Dubrovnik prema povijesnome izvoru?

- A. austrijska
- B. francuska
- C. talijanska
- D. ruska

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

24. Koji je biskup 1813. godine uputio molbu svećenicima da prikupljaju narodne priče, pjesme i poslovice?

- A. Aleksandar Alagović
- B. Juraj Branjug
- C. Juraj Haulik
- D. Maksimilijan Vrhovac

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

25. Koga je car Franjo Josip I. postavio za hrvatskoga bana nakon sloma neoapsolutizma 1860. godine?

- A. Ivana Mažuranića
- B. Josipa Šokčevića
- C. Ladislava Pejačevića
- D. Levina Raucha

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

26. Koji je papa promjene modernoga doba druge polovine 19. stoljeća nazvao zabludama?

- A. papa Pio IX.
- B. papa Lav XIII.
- C. papa Pio X.
- D. papa Pio XI.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

27. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Ovaj se list piše i izdaje za onaj naš hrvatski svijet, koji znade samo čitati, a nije učio nikakvih većih škola. To su ponajviše naši seljaci – težaci i seoski zanatnici i majstori, pa seoski trgovci. Ima i drugoga našega svijeta koji je i nješto više učio, ali živi dalje od grada i prosviećenoga svijeta, a ne može si ni dobiti skupljih ovakvih listova za zabavu i pouku. (...)

U Zagrebu 15. prosinca 1899.

Na koje se novine odnosi povijesni izvor?

- A. na *Dom*
- B. na *Novi list*
- C. na *Seljačku slogu*
- D. na *Zoru dalmatinsku*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

28. Koji je političar ukidanje Vidovdanskoga ustava od strane kralja Aleksandra popratio frazom „lajbek je raskopčan“?

- A. Ante Trumbić
- B. Ante Pavelić
- C. Svetozar Pribićević
- D. Vladko Maček

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

29. Kako se nazivala tajna policija u Rusiji koja se obračunavala s „klasnim neprijateljem“ nakon Prvoga svjetskog rata?

- A. KGB
- B. UDBA
- C. Čeka
- D. Stasi

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

30. Kojim je događajem započeo Drugi svjetski rat na području Kraljevine Jugoslavije?

- A. bijegom kralja iz zemlje
- B. bombardiranjem Beograda
- C. akcijom prvoga sisačkog odreda
- D. ulaskom njemačke vojske u Zagreb

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

31. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Source: Bill Mauldin, *Chicago Sun-Times*, 1973 (adapted)

Prijevod teksta s karikature: čudan (neobičan) par

Kako se naziva hladnoratovska politika koja je simbolički prikazana na slikovnome prilogu?

- A. nova ekonomska politika (NEP)
- B. New Deal
- C. detant
- D. politika nesvrstanih zemalja

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

32. Na kojim su izborima u Hrvatskoj prvi put pravo sudjelovanja imale i žene?

- A. na izborima za Ustavotvornu skupštinu Kraljevstva SHS 1920. godine
- B. na općinskim izborima 1940. godine
- C. na izborima za Ustavotvornu skupštinu u studenome 1945. godine
- D. na prvim višestranačkim izborima 1990. godine

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

33. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

— Hoćeš li sada toplu sobu, ili u jesen pekmez od šljiva?

O kojoj se vrsti problema stanovništva Hrvatske iz druge polovine 20. stoljeća govori u slikovnome prilogu?

- A. o socijalnome
- B. o obrazovnome
- C. o vjerskome
- D. o ekološkome

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

POV D-S047

01

Povijest

34. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

*(...) Imajući u vidu taj cilj, francuska vlada predlaže da se odmah poduzmu mjere glede jednog ograničenog, ali presudnog pitanja:
Ona predlaže da francusko-njemačka proizvodnja ugljena i čelika, kao jedna cjelina, bude stavljena pod zajedničku nadležnost Visokog povjerenstva, u sklopu jedne organizacije koja je otvorena za sudjelovanje i drugih zemalja Europe.
Objedinjavanje proizvodnje ugljena i čelika odmah bi trebalo osigurati uspostavu zajedničkih temelja gospodarskog razvitka, kao prvog koraka k federaciji Europe, što će promijeniti sudbinu onih regija koje su se dugo bavile proizvodnjom oružja, a čije su najčešće žrtve bile one same. (...)*

Tko je autor govora iz povijesnoga izvora?

- A. Charles de Gaulle
- B. Dag Hammarskjöld
- C. Kurt Waldheim
- D. Robert Schuman

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

35. Kojim su od navedenih sporazuma države odlučile smanjiti ispuštanje stakleničkih plinova?

- A. Dejtonskim sporazumom
- B. Ugovorom iz Maastrichta
- C. konvencijom u Schengenu
- D. protokolom u Kyotu

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

36. Kako se nazivao prvi hrvatski historiografski časopis?

0 ☐

1 ☐

bod

37. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kolonije kojega starovjekovnog naroda prikazuje povijesni zemljovid?

0 ☐

1 ☐

bod

POV D-S047

02

Povijest

38. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

A razlog nereda je bio u tome što većina zapovjednika nije birana, kao što se dešava u građanskim ratovima, niti su njihove vojske, po običajima predaka, skupljane po spisku ni za potrebe domovine; niti su oni ratovali za narodne interese, nego samo za one koji ih skupljaju, pa ni njima ne po nuždi zakona, nego za privatna obećanja; i ne na zajedničke neprijatelje, već na osobne protivnike; ne na strance, nego na građane i sebi ravne. Sve je to razlabavilo njihovu vojničku stegu, i oni nisu više smatrali da ratuju, nego da pomažu privatne želje i namjere, znajući da su potrebni zapovjednicima radi njihovih privatnih poslova.

Tko je proveo reformu rimske vojske čija je posljedica opisana u povijesnome izvoru?

0

☐

1

☐

bod

39. Koje su crkvene ustanove u ranome srednjem vijeku u Europi bile jedina žarišta njegovanja pismenosti i znanosti?

0

☐

1

☐

bod

40. Koji je crkveni red 1340. godine osnovao Bosansku vikariju?

0

☐

1

☐

bod

41. Primjena koje je naprave od 11. stoljeća omogućila kvalitetniju obradu zemlje i veće prinose?

0

☐

1

☐

bod

POV D-S047

02

Povijest

42. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu obilježeno mjesto najstarije biskupije osnovane u doba hrvatskih knezova?

0	
1	

bod

43. Koji je grad u Bosni kao sjedište Korvinove obrane 1528. godine pao pod vlast Osmanlija?

0	
1	

bod

POV D-S047

02

Povijest

44. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Trgovina koja se silom vodi pomoću premija i monopola može biti, a obično jest, nepovoljna za zemlju u korist koje se htjelo takvu trgovinu ustanoviti, kao što ću to kasnije nastojati pokazati. Ali ona trgovina koja se bez prisile prirodno i redovito vodi između bilo koja dva mjesta, uvijek je korisna za oba, iako ne uvijek jednako. Pod korišću ili dobitkom ja ne razumijevam povećanje količine zlata i srebra, već povećanje razmjenske vrijednosti godišnjeg proizvoda tla i rada zemlje, ili povećanje godišnjeg dohotka njezinih stanovnika. (...)

Koju gospodarsku teoriju zagovara autor povijesnoga izvora?

0 ☐

1 ☐

bod

45. Kako su se nazivale ratničke družine kojima su zapovijedali harambaše?

0 ☐

1 ☐

bod

46. Koji je otok u sklopu luke New York bio glavno pristanište brojnim hrvatskim i europskim iseljenicima krajem 19. i početkom 20. stoljeća u potrazi za boljim životom?

0 ☐

1 ☐

bod

47. Kako se naziva politika velikih sila na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće čije je obilježje politička i gospodarska dominacija nad slabijim narodima?

0 ☐

1 ☐

bod

POV D-S047

02

Povijest

<p>48. Koje je godine Italija ušla u Prvi svjetski rat?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>49. Kako se nazivala nacionalistička organizacija čiji su pristaše između dvaju svjetskih ratova podržavali unitarističko uređenje Jugoslavije i centralističku vlast Beograda?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>50. Koja je politička stranka bila na vlasti u Njemačkoj u vrijeme donošenja Ustava Weimarske Republike?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>51. Koje je specifično pravo naroda iz ustava iz 1946. godine potvrđeno ustavom SFRJ-a iz 1974. godine?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>POV D-S047</p>	 <p>02</p>

Povijest

52. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Kako se naziva država koja je objavila slikovni prilog?

0

1

bod

POV D-S047

02

Povijest

III. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

53. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti antičke Grčke?

- A. blagajna Delsko-atičkoga saveza iz Dela prebačena u Atenu
→ siciliska ekspedicija → Periklova smrt → Atenu zahvatila kuga
- B. blagajna Delsko-atičkoga saveza iz Dela prebačena u Atenu
→ Atenu zahvatila kuga → Periklova smrt → siciliska ekspedicija
- C. siciliska ekspedicija → Atenu zahvatila kuga → Periklova smrt
→ blagajna Delsko-atičkoga saveza iz Dela prebačena u Atenu
- D. Periklova smrt → siciliska ekspedicija
→ blagajna Delsko-atičkoga saveza iz Dela prebačena u Atenu
→ Atenu zahvatila kuga

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

54. U kojemu je nizu točno kronološki poredan slijed formiranja navedenih država u ranome srednjem vijeku?

- A. Normansko vojvodstvo → Moravska kneževina
→ Sveto Rimsko Carstvo Njemačkoga Naroda → Kraljevina Ugarska
- B. Kraljevina Ugarska → Normansko vojvodstvo
→ Sveto Rimsko Carstvo Njemačkoga Naroda → Moravska kneževina
- C. Moravska kneževina → Normansko vojvodstvo
→ Sveto Rimsko Carstvo Njemačkoga Naroda → Kraljevina Ugarska
- D. Moravska kneževina → Sveto Rimsko Carstvo Njemačkoga Naroda
→ Normansko vojvodstvo → Kraljevina Ugarska

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

55. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka?

- A.** majstor Radovan izradio portal trogirske katedrale
→ hrvatski glagoljski prvotisk *Misal* → objavljena *Judita* Marka Marulića
→ Vincent iz Kastva sa suradnicima izrađuje freske u crkvi sv. Marije na Škrilinah pokraj Berma
- B.** objavljena *Judita* Marka Marulića → Vincent iz Kastva sa suradnicima izrađuje freske u crkvi sv. Marije na Škrilinah pokraj Berma
→ hrvatski glagoljski prvotisk *Misal*
→ majstor Radovan izradio portal trogirske katedrale
- C.** Vincent iz Kastva sa suradnicima izrađuje freske u crkvi sv. Marije na Škrilinah pokraj Berma → majstor Radovan izradio portal trogirske katedrale
→ hrvatski glagoljski prvotisk *Misal* → objavljena *Judita* Marka Marulića
- D.** majstor Radovan izradio portal trogirske katedrale
→ Vincent iz Kastva sa suradnicima izrađuje freske u crkvi sv. Marije na Škrilinah pokraj Berma → hrvatski glagoljski prvotisk *Misal*
→ objavljena *Judita* Marka Marulića

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

56. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja druge industrijske revolucije?

- A.** Henry Ford pokrenuo tvornicu u Detroitu → podignut Eiffelov toranj
→ održane prve Olimpijske igre modernoga doba → otvoren Sueski kanal
- B.** otvoren Sueski kanal → podignut Eiffelov toranj
→ Henry Ford pokrenuo tvornicu u Detroitu
→ održane prve Olimpijske igre modernoga doba
- C.** podignut Eiffelov toranj → otvoren Sueski kanal
→ održane prve Olimpijske igre modernoga doba
→ Henry Ford pokrenuo tvornicu u Detroitu
- D.** otvoren Sueski kanal → podignut Eiffelov toranj
→ održane prve Olimpijske igre modernoga doba
→ Henry Ford pokrenuo tvornicu u Detroitu

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

Povijest

57. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti Dalmacije i Dubrovnika u 18. stoljeću?

- A.** u Konavlima izbila buna pučana protiv vlastele → donesen Grimanijev zakon
→ osnovana „Poljoprivredna akademija” u Splitu
→ u Livornu sklopljen sporazum između Dubrovačke Republike i Rusije
- B.** donesen Grimanijev zakon → osnovana „Poljoprivredna akademija” u Splitu
→ u Livornu sklopljen sporazum između Dubrovačke Republike i Rusije
→ u Konavlima izbila buna pučana protiv vlastele
- C.** osnovana „Poljoprivredna akademija” u Splitu → donesen Grimanijev zakon
→ u Livornu sklopljen sporazum između Dubrovačke Republike i Rusije
→ u Konavlima izbila buna pučana protiv vlastele
- D.** donesen Grimanijev zakon → osnovana „Poljoprivredna akademija” u Splitu
→ u Konavlima izbila buna pučana protiv vlastele
→ u Livornu sklopljen sporazum između Dubrovačke Republike i Rusije

A.

☐

B.

☐

C.

☐

D.

☐

58. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaj iz političke povijesti Hrvatske na početku 20. stoljeća?

- A.** osnivanje Hrvatske pučke seljačke stranke → potpisana tzv. Riječka rezolucija
→ potpisana tzv. Zadarska rezolucija → ukinuta tzv. željeznička pragmatika
- B.** potpisana tzv. Zadarska rezolucija → potpisana tzv. Riječka rezolucija
→ osnivanje Hrvatske pučke seljačke stranke
→ ukinuta tzv. željeznička pragmatika
- C.** osnivanje Hrvatske pučke seljačke stranke → potpisana tzv. Zadarska rezolucija
→ potpisana tzv. Riječka rezolucija → ukinuta tzv. željeznička pragmatika
- D.** ukinuta tzv. željeznička pragmatika
→ osnivanje Hrvatske pučke seljačke stranke
→ potpisana tzv. Riječka rezolucija → potpisana tzv. Zadarska rezolucija

A.

☐

B.

☐

C.

☐

D.

☐

Povijest

59. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja Drugoga svjetskog rata?

- A.** pad Nizozemske, Belgije i Luksemburga
→ američko iskrcavanje na otoku Guadalcanal → Teheranska konferencija
→ savezničko bombardiranje Dresdena
- B.** Teheranska konferencija → pad Nizozemske, Belgije i Luksemburga
→ američko iskrcavanje na otoku Guadalcanal
→ savezničko bombardiranje Dresdena
- C.** pad Nizozemske, Belgije i Luksemburga → Teheranska konferencija
→ američko iskrcavanje na otoku Guadalcanal
→ savezničko bombardiranje Dresdena
- D.** savezničko bombardiranje Dresdena → pad Nizozemske, Belgije i Luksemburga
→ američko iskrcavanje na otoku Guadalcanal → Teheranska konferencija

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

60. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti s kraja 20. stoljeća i početka 21. stoljeća?

- A.** provedena mirna reintegracija hrvatskoga Podunavlja → operacija *Oluja*
→ početak suđenja Slobodanu Miloševiću
→ treći posjet Ivana Pavla II. Republici Hrvatskoj
- B.** operacija *Oluja* → početak suđenja Slobodanu Miloševiću
→ provedena mirna reintegracija hrvatskoga Podunavlja
→ treći posjet Ivana Pavla II. Republici Hrvatskoj
- C.** operacija *Oluja* → provedena mirna reintegracija hrvatskoga Podunavlja
→ početak suđenja Slobodanu Miloševiću
→ treći posjet Ivana Pavla II. Republici Hrvatskoj
- D.** treći posjet Ivana Pavla II. Republici Hrvatskoj → operacija *Oluja*
→ provedena mirna reintegracija hrvatskoga Podunavlja
→ početak suđenja Slobodanu Miloševiću

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

Povijest

IV. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

61. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

(...) na pristanku brijega Hušnjakovo, a povrh Kneipovog kupališta, te 25 m povrh potoka Krapinice, nalazi se otvorena spilja, koja je bila ispunjena pijeskom. (...) Prve preostatke životinja, i to nosoroga i bivola, primio sam godine 1895. (...) Došavši do stijene, poučio me sastav onih pruga od pepela, isprženog pijeska i drvenog uglja, da imam pred sobom čitav niz ognjišta (...) Namah mi je bilo jasno, da je tu negda boravilo biće, koje je vatru ložilo. Ali u blizini takvog ognjišta našao sam i krhotine kremenastog kamenja, što je bilo priređeno za uporabu. (...)

61.1. Tko je autor povijesnoga izvora?

- A. Dragutin Gorjanović Kramberger
- B. Frane Bulić
- C. Ivan Kukuljević Sakcinski
- D. Vjekoslav Klaić

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

61.2. Ostatci kojega su čovjekova pretka pronađeni na spomenutom nalazištu?

- A. australopiteka
- B. kromanjonca
- C. *Homo habilis*
- D. neandertalca

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

62. Pozorno pročitajte povijesne izvore i odgovorite na postavljena pitanja.

Prvi izvor

Tih je dana (...) iz roda Trpimirova, došavši iz Carigrada, potpomognut carskom zaštitom, prigrabio kneževinu Slavena i protjerao sinove (...) u progonstvo.

Drugi izvor

(...) Romejski pak gradovi obrađivahu otoke i življahu od njih. A budući da su ih Pagani svakodnevno odvodili i ubijali, ostaviše otoke, želeći na kopnu obrađivati zemlju. (...)

62.1. Koji je knez prema prvome izvoru *došavši iz Carigrada* postao hrvatski knez?

- A. Branimir
- B. Domagoj
- C. Trpimir
- D. Zdeslav

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

62.2. Tko su *Pagani* koji se spominju u drugome povijesnome izvoru?

- A. stanovnici Neretvanske kneževine
- B. stanovnici Donje Panonije
- C. Normani
- D. Kelti

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

63. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

1. (...) Časni doktor (...) uskoro će iz Kraljevine Češke poći na opći crkveni sabor i Konstanzu. Njega smo uzeli pod okrilje i zaštitu svoju i svetoga carstva svoga, pa ga svima vama i svakome od vas toplo preporučamo (...) Dano u Speyeru 1414., 18. listopada, 23 godine kraljevanja našega u Ugarskoj, Dalmaciji, Hrvatskoj (...), a kao petog rimskoga cara.

2. (...) potom izreknu osudu o njemu: da je on krivovjerac nad krivovjercima i da ga valja osuditi radi zlobe njegove; izruče ga svjetovnom sudu i zamole našeg gospodina cara i svjetovni sud da ga pogube. (...) Sad ga uzme krvnik, sveže ga onako odjevena na uspravljenu dasku, stavi pod noge visok podnožak, nanese oko njega drva i slame, naliže na to malo smole i zapali. U to domalo izgorje. Sav pepeo što ga je ondje bilo, bace u Rajnu.

63.1. Tko je časni doktor spomenut u povijesnome izvoru?

- A. Giordano Bruno
- B. Jan Hus
- C. John Wycliff
- D. Martin Luther

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

63.2. Tko je peti rimski car spomenut u povijesnome izvoru?

- A. Ferdinand Habsburški
- B. Karlo V.
- C. Karlo I. Anžuvina
- D. Žigmund Luksemburški

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

64. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Mi Leopold, po milosti Božjoj, izabrani car rimski, uvijek uzvišeni kralj (...) Dalmacije, Hrvatske, Slavonije (...) objavljujemo ovom ispravom svima kojih se to tiče i predajemo sjećanju slijedeće:

Da bi studij plemenitih znanosti i u našim krajevima Hrvatskoj i Slavoniji, koje su inače postojane ustrajale u djedovskoj vjeri, mogao cvasti i posvuda rađati bogatim plodovima (...) – našom carskom kraljevskom i apostolskom diplomom, određujemo, a ujedno i odlučujemo, da ova zagrebačka akademija, (...) može i bude kadra uživati zajedno i pojedinačno, sve povlastice, imunitet, posebna ovlaštenja, dopuštenja, prava, oproste i milosti (...) koje na kakav god način koriste i uživaju i ostale gimnazije, generalni studiji, akademije i sveučilišta na bilo kojem mjestu i u bilo kojem narodu po Rimskom Carstvu i po kraljevinama i po pokrajinama svih austrijskih knezova (...)

64.1. Osnivanje koje je institucije opisano u povijesnome izvoru?

- A. gimnazije u Zagrebu
- B. Sveučilišta u Zagrebu
- C. Političko-kameralnoga studija
- D. Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

64.2. Kada je car Leopold osnovao opisanu instituciju?

- A. 1569. godine
- B. 1669. godine
- C. 1769. godine
- D. 1869. godine

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

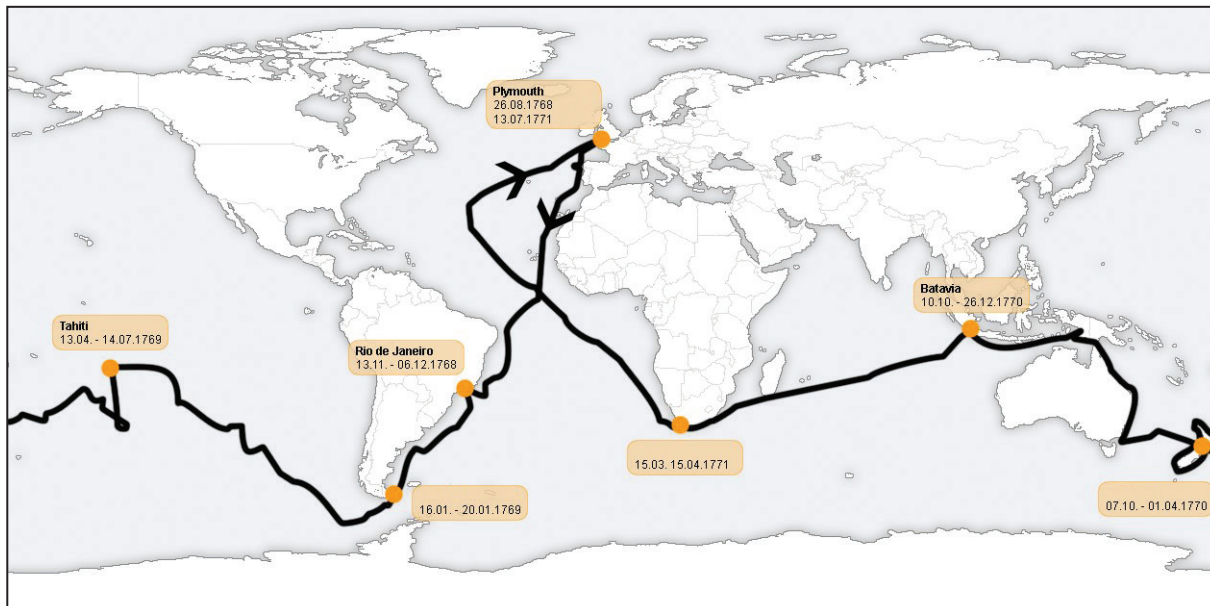
POV D-S047

01

Povijest

65. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

65.1. Istraživanje kojega je moreplovca prikazano na povijesnome zemljovidu?

- A. Ferdinanda Magellana
- B. Jamesa Cooka
- C. Johna Cabota
- D. Pedra Alvaresa Cabrala

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

65.2. Otkrivanje kojega će teritorija biti posljedica istraživanja prikazanoga na povijesnome zemljovidu?

- A. Australije
- B. Brazila
- C. Filipina
- D. Japana

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S047

01

Povijest

66. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Dragi prijatelju, ovog časa primio sam Tvoje pismo. (...) Prije svega primi moju najiskreniju čestitku. Tvojim imenovanjem za bana ispunila se želje moja i svih poštenih patriota, i mi se nadamo, da ćemo pod Tvojim vodstvom sretno prebroditi teška i kritična vremena na korist zemlje i kralja. (...) Naša deputacija, sastavljena od više stotina osoba ušla je u grad s glazbom i svakojakom pozdravima i govorima. Trideset točaka je pretjerano, vidjet ćemo. Kao demonstracija protiv Mađarske je stvar vrlo dobra. (...)

66.1. Tko je ban iz povijesnoga izvora?

- A. Josip Šokćević
- B. Josip Jelačić
- C. Levin Rauch
- D. Ivan Mažuranić

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

66.2. Na koji se dokument odnosi dio teksta *Trideset točaka je pretjerano* iz povijesnoga izvora?

- A. na tzv. hrvatsku Pragmatičku sankciju
- B. na *lura municipalia*
- C. na Zahtijevanja naroda
- D. na nagodbu Hrvatske i Ugarske

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

67. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

67.1. Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu označena bitka koja je označila početak konačnoga sloma Napoleona Bonaparte?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

67.2. Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu označena bitka u kojoj je umro admiral Horatio Nelson?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

68. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

68.1. Koji je vladar iz dinastije Karađorđević prikazan na slikovnome prilogu?

- A. Aleksandar I.
- B. Petar I.
- C. Petar II.
- D. Pavle

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

68.2. Na koji se događaj odnosi datum prikazan u slikovnome prilogu?

- A. na izbore za Ustavotvornu skupštinu
- B. na donošenje sporazuma Tito – Šubašić
- C. na ulazak Crvene armije na područje Jugoslavije
- D. na priznanje partizanskoga pokreta od strane saveznika

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

69. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Prijevod teksta: Završetak avanture u Rijeci. Regularne vojne jedinice zauzimaju predgrađa grada.

69.1. Na koji se događaj odnosi izraz „završetak avanture” iz povijesnoga izvora?

- A. na pobjedu autonomaša na izborima u Rijeci
- B. na prestanak postojanja Slobodne Države Rijeke
- C. na okupaciju Rijeke od strane Gabrielea D’Annunzia
- D. na pokušaj povratka Rijeke pod vlast dinastije Habsburg

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

69.2. Vojne jedinice koje države ulaze u Rijeku na prikazanome slikovnom prilogu?

- A. Austrije
- B. Italije
- C. Mađarske
- D. Srbije

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

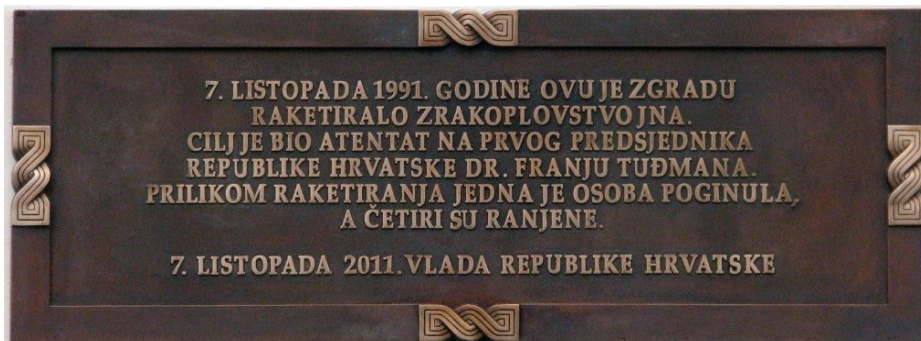
POV D-S047

01

Povijest

70. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

70.1. Napad na koji se objekt spominje u slikovnome prilogu?

- A. na Banske dvore
- B. na crkvu svetoga Marka
- C. na zagrebačku katedralu
- D. na Predsjedničke dvore na Pantovčaku

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

70.2. Koja je bila neposredna posljedica napada spomenutoga u slikovnome prilogu?

- A. početak akcije *Maslenica*
- B. formiranje Zbora narodne garde
- C. priznanje hrvatske samostalnosti od zemalja Europske zajednice
- D. stupanje na snagu odluke o samostalnosti i suverenosti Hrvatske

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

Prazna stranica

POV D-S047

99